





Klasa 7

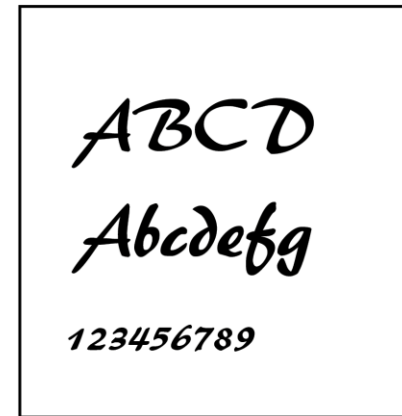
Temat : **Sztuka i rynek**



Możliwość powielania obrazu graficznego przyczyniła się do używania grafiki w celach informacyjnych i promocyjnych – tak powstała **grafika użytkowa**, współcześnie związana z rynkiem wydawniczym i reklamą.

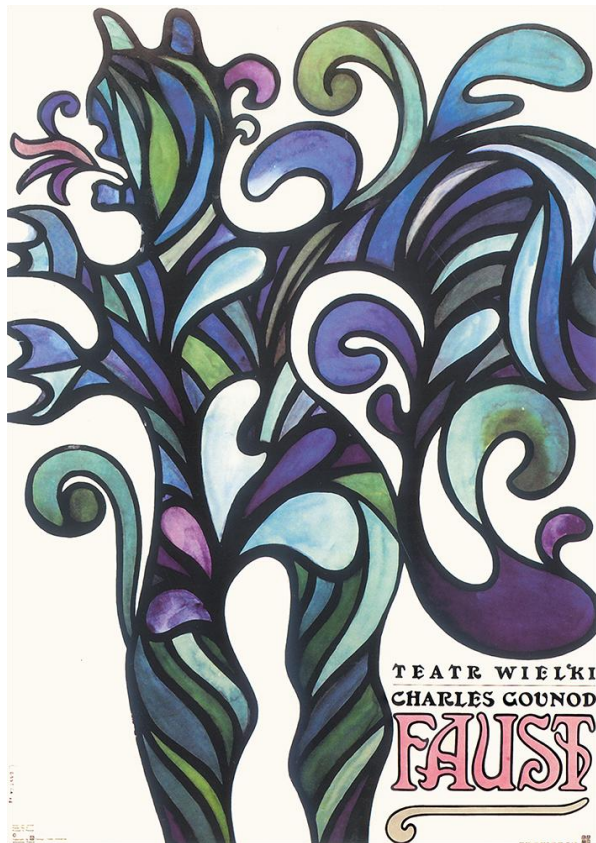
Plakat, książka, gazeta, znaczek pocztowy czy banknot są właśnie produktami z tej dziedziny.

- 
- Nad tym, by zareklamować produkt i nadać mu interesującą oprawę, pracują różni specjaliści, także projektanci graficzni. Ci najbardziej utalentowani tworzą prawdziwe dzieła grafiki użytkowej.
  - Oryginalna okładka lub wyjątkowe opakowanie zachęcają nas do kupna jakiegoś towaru.



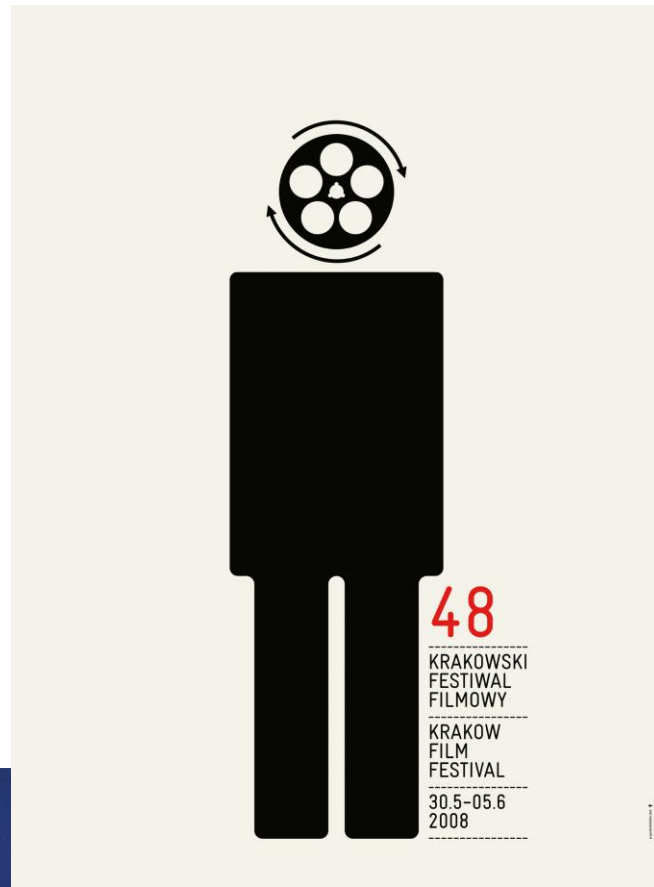
- Niemalże każda forma grafiki użytkowej wiąże się ze słowem pisanym, litera stanowi integralny element dzieła. Obserwujemy to na wielu przykładach – począwszy od plakatu, na którym pojawia się krótka informacja, aż po książkę. Stąd ważnym środkiem wyrazowym grafiki użytkowej jest **typografia**, czyli dziedzina zajmująca się między innymi kształtami i rozmiarami liter oraz zasadami ich stosowania.

- Szczególnym gatunkiem grafiki użytkowej jest **plakat**.
- Oszczędność środków wyrazu, umowność i wyrazistość służą temu, by przyciągnąć naszą uwagę i w krótkim czasie przekazać jak najwięcej treści.
- Plakat może być nośnikiem treści politycznych, społecznych, światopoglądowych, a nawet filozoficznych. Informuje nas też o ważnych wydarzeniach kulturalnych – czasem zachęca do pójścia na film lub spektakl teatralny.




TEATR WIELKI  
CHARLES GOUNOD  
**FAUST**

WYSTAW ARTYSTYCZNYCH



**48**  
KRAKOWSKI  
FESTIWAL  
FILMOWY  
KRAKOW  
FILM  
FESTIVAL  
30.5-05.6  
2008

- 
- **Plakat** składa się zwykle ze znaku plastycznego – najczęściej prostej, oszczędnej formy graficznej – oraz z krótkiego tekstu (hasła, niejednokrotnie w formie gry słów). Czasem kształt liter nawiązuje do przedmiotu lub tematu przedstawianego na plakacie.



- Zagadnieniem bezpośrednio związanym z omawianymi kwestiami jest prawo autorskie.
- Specjaliści od prawa stworzyli zbiór przepisów – jasnych zasad korzystania z dóbr intelektualnych, czyli produktów ludzkiej myśli lub ludzkiego talentu. Przepisy te nazywamy **prawem autorskim**.



- Dzieła sztuki to często przedmioty wyjątkowe, niepowtarzalne. Rozmaici kolekcjonerzy i znawcy sztuki kupują obrazy, rzeźby, grafiki czy fotografie ze względu na ich piękno i wartość. Ponieważ zazwyczaj ich cena wzrasta wraz z upływem czasu, niektórzy inwestują w nie pieniądze. Sprzedają dzieł sztuki zajmują się galerie i domy aukcyjne. Z kolei dobra, które mogą występować w kilku i więcej egzemplarzach, takie jak film, grafika użytkowa, płyta audio, książka, artykuł, są rozpowszechniane przez środki masowego przekazu – prasę, kino, radio, telewizję, internet. W radiu słyszymy ulubione piosenki, a dzięki internetowi mamy dostęp do wszelkiego rodzaju dzieł. Nie możemy z nich jednak korzystać dowolnie i w każdej sytuacji.

- Praca artystyczna ma postać materialną i trwałą, jak rzeźba czy obraz, ale uznajemy też jej niematerialny, duchowy charakter. Każde dzieło jest indywidualne i jednostkowe: dobra kulturowe wiążą się z pojęciem wolności, niczym nieskrępowanej ekspresji twórczej, nieskończonej wyobraźni. Kreacja nie podlega ograniczeniom, artysta zaś czerpie inspirację np. z natury lub nowych idei i wykorzystuje przy tym swoją wiedzę, doświadczenia i umiejętności.

- Powszechny dostęp do informacji i utworów może prowadzić do różnego rodzaju nadużyć.
- Rodzajem kradzieży jest plagiat naruszający prawo osobiste, a konkretnie prawo do autorstwa utworu.
- **Plagiatem** jest rozpowszechnianie cudzego dzieła pod własnym nazwiskiem. Za plagiat uznaje się w Polsce także zakup utworu stworzonego przez inną osobę i podpisanie się pod nim.

- Oczywiście warto poczytać więcej o prawie autorskim w każdym wymiarze, ponieważ często korzystamy z pracy innych osób i nie zawsze pamiętamy o cytowaniu, czy podpisaniu źródła. A może to już plagiat?
- Zastanówcie się nad tym.
- Pozdrawiam - Agnieszka Matusiak

